

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/225
KARAR NO : 2021/313
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Davalı TE A tarafından anla ma hükümlerine aykırı olarak fazla tahakkuk ettirildi i iddia edilen Rüzgar Enerji Santrali (RES) katkı payı bedelinin tahsili istemiyle açılan davanın DAR YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : B.Enerji Elektrik Üretim Anonim irketi
Vekilleri : Av. Y.E. Av. Z.E.
Davalı : Türkiye Elektrik letim A. . (TE A)
Vekilleri : Av. A.U. Av. D.G.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davacı irket ile davalı TE A arasında imzalanan anla ma hükümlerine aykırı olarak tahakkuk ettirildi i iddia edilen 16/01/2019 tarihli ve TEA 2019015800021 nolu 2019 yılı RES Katkı Payı bedeli faturası nedeniyle ihtirazi kayıtlı ödenen 1.328.971,14 TL'nin, ödeme tarihinden itibaren i leyecek en yüksek ticari avans faiziyle birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

2. Davalı TE A vekili cevap dilekçesinde, davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli oldu unu ileri sürerek yargı yolu itirazında bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

3. **Ankara 9. Asliye Ticaret Mahkemesi, 09/02/2021 tarihli duru mada verdi i E.2020/241 sayılı** ara kararı ile "*Davacı ile davalının anonim irket ve özel hukuk tüzel ki isi oldukları ve uyu mazlı in taraflar arasında düzenlenen 13/01/2012 tarihli sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanan uyarılama ve istirdat talebine ili kin bulundu u*" görü üyle "*yargı yolu ve görev itirazının reddine*" karar vermi tir.

4. Davalı vekilinin olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Danı tay Ba savcılı ı'na gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına li kin Danı tay Ba savcılı ı Talebi

5. Danı tay Ba savcısı, "*TE A Genel Müdürlü ünce kamu hukuku alanında, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen i leme kar ı açılan davanın RES Katkı Payı bedelinin tazminine yönelik kısmının yargısal denetimin, idari yargıda yapılması gerekti i*" görü üyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyu mazlık Mahkemesine göndermi tir. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ili kin talebin ilgili kısmı u ekildedir:

"...Elektrik enerjisine ili kin faaliyetleri, temel olarak "üretim", "iletim", "da itım" ve "ticaret" ba lıkları altında toplamak mümkündür. Hizmetin kesintiye u ramasının alternatif maliyetleri çok yüksek oldu u için bütün bu faaliyetlerin bir koordinasyon içinde yürütülmesi arttır. Bu amaçla, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 2001 yılında kamu tüzel ki ili ini haiz, darî ve mali özerkli e sahip ve bu Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek, enerji piyasasını düzenlemek ve denetlemek üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kurulmu tur.

Elektrik piyasası faaliyetleri, 4628 sayılı Kanun ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatında detaylı olarak düzenlenmi tir. 6446 sayılı Kanun'un 4. maddesi, elektrik piyasası faaliyetlerini, üretim, iletim, da itım, toptan veya perakende satı ı, ithalat ve ihracatı ile piyasa i letimi faaliyetleri olarak sıralamı tur. Kanun'da elektrik enerjisi "iletim" faaliyetinin münhasıran Türkiye Elektrik letim Anonim irketi tarafından yürütülebilece i düzenlenmi tir. Di er faaliyetlerde ise, kamu tüzel ki ilerinin yanında, özel hukuk tüzel ki ilerinin de hizmetlerin yürütülmesine katılabilece i öngörölmü tür. Elektrik piyasası faaliyetlerinin yürütülmesinde kamu-özel ayrımı yapılmaksızın, kural olarak, lisans alınması zorunlulu u getirilmi tir. Bu itibarla, elektrik piyasası faaliyetlerinin, arz güvenli ini ve kamu hizmeti gerekliliklerini sa layacak uyum içinde yürütülmesi adına düzenleme, denetleme ve kolluk faaliyetlerinde bulunma i levlerinin kamu gücüyle yerine getirildi i bir kamu hizmeti faaliyeti oldu u sonucuna ula lmaktadır.

Davalı TE A , 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesine ve 20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 05.02.2001 tarih ye 2001/2026 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca ktisadi Devlet Te ekkülü ekinde te kilatlandırılmı olup, sermayesinin tamamı Devlete ait, tüzel ki ili e sahip bir kamu kurulu udur. Elektrik iletim tesislerini letme görevi elektrik enerjisi iletim faaliyetleri kapsamında TE A tarafından yürütölmektedir.

(Mülga) 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3. maddesinin 5. fıkrasında; "Rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmı veya yapılacak olan lisans ba vuruları kapsamında, bu Kanun ile 5627 sayılı Enerji Verimlili i Kanunu kapsamında Elektrik leri Etüt dairesi Genel Müdürlü ü tarafından yapılacak teknik de erlendirme ve ardından Kurum tarafından yapılacak de erlendirme sonucunda lisans almak için gerekli ko ulları sa layan ba vuru sahipleri belirlenir. Yapılan belirleme sonucunda da aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla ba vurunun bulunması durumunda, bu ba vurular Kurum tarafından Türkiye Elektrik letim Anonim irketine gönderilir, Türkiye Elektrik letim Anonim irketi tarafından bu durumda olan ba vurular arasından sisteme ba lanacak olanı belirlemek için yarı ma yapılır. Yapılan yarı mada, Türkiye Elektrik letim Anonim irketine i letmeye girdikten sonra yönetmelikle belirlenecek bir süre boyunca üretilecek kWh ba tına ödenecek en yüksek katkı payını teklif ve taahhüt eden ba vuru sahibi belirlenerek yarı ma sonuçları Kuruma gönderilir. Lisans verilmesine ili kin tüm hak ve yetkiler Kurula aittir. Katkı payı gelirleri Türkiye Elektrik letim Anonim irketi tarafından münhasıran sisteme ba lanacak üretim tesisleri için gerekli iletim yatırımlarının finansmanında kullanılır. Yarı maya ve yarı ma sonunda belirlenen katkı payının ödenmesine ili kin usûl ve esaslar Türkiye Elektrik letim Anonim irketi tarafından hazırlanacak ve Kurum tarafından onaylanacak yönetmelikle düzenlenir" düzenlemesine yer verilmi ve bu hüküm do rultusunda, EPDK tarafından onaylanan, "Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Ba vurularına li kin Yarı ma Yönetmeli i" (Yönetmelik) 22/09/2010 tarihli ve 27707 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanarak yürürlü e girmi tir.

Dosyanın incelenmesinden; yukarıda anılan Yönetmelik kapsamında, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından, 1 Kasım 2007 tarihinde alınan Rüzgâr Enerji Santrali ba vuruları arasından, aynı saha ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla ba vurunun yapıldı ı durumlarda sisteme ba lanacak olan/olanları belirlemek amacıyla, 15/02/2011 - 13/09/2011 tarihleri arasında, 13 farklı pakette ve teklif edilen RES katkı payı miktarları üzerinden RES kapasite tahsis yarı malarının gerçekte tirildi i, söz konusu yarı malar ile

yakla ık toplam kurulu gücü 5.500 MW RES için kapasite tahsis edilerek, EPDK tarafından söz konusu projelerin lisanslandırma sürecinin ba latıldı ı, davacı irketin, davaya konu tesisi için 22/09/2010 tarihli ve 27707 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan mülga Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Ba vurularına li kin Yarı ma Yönetmeli i kapsamında 2011 yılında yapılan yarı malara katılarak iletim sistemine ba lantı hakkı kazandı ı, yarı ma sonrasındaki sürecin sırasıyla, RES Katkı Payı Anla masının, Ba lantı Anla masının ve Sistem Kullanım Anla masının imzalanması ve ilk geçici kabulün yapılıp, üretime geçilmesi oldu u, davalı TE A tarafından; davacı irket ile TE A arasında, davacı irkete ait üretim tesislerinin ilk ünitesinin geçici kabulünün yapıldı ı tarihten ba lamak üzere ve tüm tesisin geçici kabulünün yapıldı ı tarihten itibaren yirmi yıl süre boyunca TE A 'a ödenece i taahhüt edilen, rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi santrali (RES) katkı payı bedelinin ödenmesi konulu "RES Katkı Payı Anla masının akdedildi i, RES Katkı Payı faturalarının, yönetmelik, eki taahhütname, teklif mektubu formu ve anla ma hükümleri uyarınca hesaplandı ı, davacı irketin, toplam RES Katkı Payı tutarının teklif yılından ödemeye esas üretim yılına kadar Türkiye statistik Kurumu tarafından Ocak ayında açıklanan yıllık tüketici fiyat endeksi (TÜFE) oranında güncelle tirilerek (kümülatif) ödenece ini taahhüt etti i ileri sürülürken; davacı tarafından da; mevzuat, anla ma ve teklif mektubu hükümleri arasında çeli kiler bulundu u, davalı TE A 'ın faturaları hatalı ekilde, fahi tutarda düzenledi i ve Anla maya aykırı bir ekilde kümülatif olarak yapılan hesaplamasının haksız ve hukuka aykırı oldu u ileri sürülerek, RES Katkı Payı alaca ı için arabulucuya ba vuruldu u, anla manın sa lanamaması üzerine de, fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla 1.328.971,14 TL bedelin ödeme tarihinden itibaren i leyecek avans faiziyle birlikte istirdadı, hesaplamada teklif yılının esas alınaca ının kabul edilmesi halinde altı yıllık mücbir sebebin varlı ının kabulü, muarazanın men-i ve RES Katkı Payı Anla masının de i en ko ullara uyarlanması istemiyle bakılan davanın açıldı ı anla ılı mı tır.

Uyu mazlıkta, dava konusu RES Katkı Payı Bedelinin mülga Rüzgâr Enerjisine Dayalı üretim Tesisi Kurmak üzere Yapılan Lisans Ba vurularına li kin Yarı ma Yönetmeli inden kaynaklandı ı açık olup, bu konuda yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca yetkilendirilen TE A Genel Müdürlü ünce kamu hukuku alanında, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen i leme kar ı açılan davanın RES Katkı Payı bedelinin tazminine yönelik kısmının yargısal denetimin, idari yargıda yapılması gerekti i sonucuna varılmış tır.”

6. Emsal dosyalardaki görü ü bilinmekle, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının görü ünün alınmasına gerek görülmemi tir.

III. LG L HUKUK

7. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve i lemlerinden do an zararı ödemekle yükümlü oldu u kurala ba lanmış ; 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve i lemlerinden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmış tır.

8. dari i lem ve eylemlerden do an zararların tazmini taleplerinin, 2577 sayılı Kanunu'nun 12. ve 13. maddeleri uyarınca, idari Yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan Kanun hükümlerinin gere idir.

9. (Mülga) 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3/5. maddesi öyledir:

"Rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmı veya yapılacak olan lisans ba vuruları kapsamında, bu Kanun ile 5627 sayılı Enerji Verimlili i Kanunu kapsamında Elektrik leri Etüt dairesi Genel Müdürlü ü tarafından yapılacak teknik de erlendirme ve ardından Kurum tarafından yapılacak de erlendirme sonucunda lisans

almak için gerekli ko ulları sa layan ba vuru sahipleri belirlenir. Yapılan belirleme sonucunda da aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla ba vurunun bulunması durumunda, bu ba vurular Kurum tarafından Türkiye Elektrik letim Anonim irketine gönderilir, Türkiye Elektrik letim Anonim irketi tarafından bu durumda olan ba vurular arasından sisteme ba lanacak olanı belirlemek için yarı ma yapılır. Yapılan yarı mada, Türkiye Elektrik letim Anonim irketine i letmeye girdikten sonra yönetmelikle belirlenecek bir süre boyunca üretilecek kWh ba ma ödenecek en yüksek katkı payını teklif ve taahhüt eden ba vuru sahibi belirlenerek yarı ma sonuçları Kuruma gönderilir. Lisans verilmesine ili kin tüm hak ve yetkiler Kurula aittir. Katkı payı gelirleri Türkiye Elektrik letim Anonim irketi tarafından münhasıran sisteme ba lanacak üretim tesisleri için gerekli iletim yatırımlarının finansmanında kullanılır. Yarı maya ve yarı ma sonunda belirlenen katkı payının ödenmesine ili kin usûl ve esaslar Türkiye Elektrik letim Anonim irketi tarafından hazırlanacak ve Kurum tarafından onaylanacak yönetmelikle düzenlenir."

10. Davalı TE A Ana Statüsünün Hukuki Bünye ba lıklı 3. Maddesi öyledir:

"1. Bu Anastatü ile te kil olunan Türkiye Elektrik letim A. . (Te ekkül) tüzel ki ili e sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumlulu u sermayesiyle sınırlı bir ktisadi Devlet Te ekkülüdür.

2. Te ekkül EPK, K.H.K., ve bu Anastatü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabiidir."

11. Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Ba vurularına li kin Yarı ma Yönetmeli inin "RES katkı payı anla ması" ba lıklı 10. maddesinde: *"Lisans verilmesi EPDK tarafından uygun bulunan irket ile TE A arasında EPDK tarafından belirlenen süre içerisinde Ek-3'te yer alan RES Katkı Payı Anla ması imzalanır. RES Katkı Payı Anla masının imzalanabilmesi için, 8 inci maddeye göre belirlenen banka teminat mektubunun TE A 'a sunulması zorunludur. RES Katkı Payı Anla ması imzalanmazsa, TE A , ilgili irket tarafından kendisine sunulan banka teminat mektubunu irat kaydeder"* hükmü bulunmaktadır.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Danı tay Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı anla ılmaktadır. Usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ndan görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

14. Dava, davacı ve davalı arasında imzalanan 13/01/2012 tarihli rüzgar katkı bedeline ili kin sözleşmeye (RES Katkı Payı Anlaşması) aykırı fatura düzenlediği ve davacının fahi ve hatalı hesaplanan faturaları ödemek zorunda bırakıldığından bahisle, muarazanın men-ine, bu mümkün değilse sözleşmenin uyarlanmasına, her iki durumda da, fazla ödendiği belirtilen bedelin ödeme tarihi itibarıyla ticari ilerde uygulanan en yüksek avans faizi ile birlikte istirdatı istemleriyle açılmıştır.

15. Tüm dosya kapsamı ve özetlenen mevzuat hükümleri çerçevesinde sonuç olarak; TE A tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülüdür. Üstün ayrıcalıklara sahip olan ve yükümlülükler rejimine tabi tutulan, sorumluluğu ile denetimi bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen kamu hizmeti niteliğindeki elektrik iletim faaliyetini yürüten davalı TEDA Genel Müdürlüğü ile davacı şirket arasında yukarıda alıntılanan yönetmeliğe dayanarak düzenlenen katkı payı anlaşmasının idari sözleşme niteliğindeki tartışılmaz olduğu gibi, verilen yetkinin kullanımı sırasında kamu gücüne dayalı, resen ve tek yanlı olarak tesis edilen işlemle kararlaştırılan davada RES katkı payının tazminine yönelik kısmi bakımından uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idari Yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Danıştay Başkanlığının ba vurusunun kabulü ile Ankara 9. Asliye Ticaret Mahkemesince verilen 09/02/2021 tarihli ve E.2020/241 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği düşünülmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDÜĞÜNE,

B. Danıştay Başkanlığının BA VURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 9. Asliye Ticaret Mahkemesince verilen 09/02/2021 tarihli ve E.2020/241 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde Üyeler Ükrü BOZER, Mehmet AKSU ve Birol SONER'in KARAR OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

Davalı TE A Ana Statüsünde de belirtildi i üzere; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşkekilüdür. Teşkekil; EPK, K.H.K., ve bu Anasatü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabiidir.

Türkiye Elektrik Kurumu (TEK), elektrik sektöründeki yapının yeniden düzenlenmesi amacıyla 1970 yılında çıkarılan 1312 sayılı Kanun ile kurulmuştur; özelleştirme politikaları çerçevesinde, Bakanlar Kurulunun 12/08/1993 tarih ve 93/4789 sayılı Kararı ile, Türkiye Elektrik Üretim - iletim A. Ş. (TE A Ş) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A. Ş. (TEDA Ş) adı altında iki ayrı İktisadi Devlet Teşkekilü olarak yeniden yapılandırılmış ve 1994 yılında tüzel kişiliklerine kavuşmuşlardır.

Davalı TE A Ş'in ana statüsünde özel hukuk hükümlerine tabi olduğu açıkça düzenlenmiştir.

Açıklanan tüm bu nedenlerle, davacı ile davalının özel hukuk hükümlerine tabi olduklarının tartışmasız olduğu gibi, dosyaya ibraz edilen sözleşme ve protokollerin incelenmesinde, davalının ana statüsünde özel hukuk hükümlerine tabi olmasının açıkça düzenlenmesi ve somut olayda taraflar arasındaki ihtilafın TTK hükümlerine göre çözümlenmesi gerektiği için, bu nedenlerle davaya bakmakla görevli yargı yerinin Adli Yargı olduğu anlaşılmakla Sayın Çoğunluğun somut olayda görevli yargı yerinin idari Yargı olduğu yönündeki kararına katılmıyoruz. 03/05/2021

Üye
Mükri BOZER

Üye
Mehmet AKSU

Üye
Biol SONER